

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (32)

Programes (2) «Ars-Lucis» (1)

La manifestació més visible del modernisme a Terrassa foren els selectes espectacles de la sala «Ars-Lucis», formats a similitud i continuació dels de Lluís Granell a la Sala Mercè de Barcelona, que van tenir un final ruïnós. L'objectiu d'«Ars-Lucis» era encara fer-los més refinats. Es proposava realitzar, en paraules de Mireia Freixa, "una veritable obra de creació artística."

ARS-LUCIS

ESPECTACLES-VISIONS MUSICALS-CINEMATOGRAF

En vista de lo molt concorregut que véstros los asientos inaugurals de la sesion pasada, l'empresa, no poyent gasta de cap classe, ha disposat per aquesta vesmana lo següent e interessant:

PROGRAMA

Dos cotxers per un client (MATEMÀTICA)

Resta de carrer (ESTRENA)

Els mosqueters de la Reyna (COLORS)

Costums de la Bstanya

—○—

Repeticion de la visio de naturalesa en tres quadros:

FLORS DE MONTANYA

—○—

Viatjes de Gilbert (COLORS)

Els noys fan toros (ESTRENA)

He perdut los ullons (MATEMÀTICA)

La sesion del drasapte simula lo fiact rigorosamente, la primera a les 9 y la segona a dos quarts de 11 en punt de la nit.

Los dijs obradors: Primera, a dos quarts de 4.—Segona a les 5.—Tercera a dos quarts de 7 (tarde).

Primera, a les 9 y la segona a dos quarts de 11 en punt de la nit.

Preus de costum

Teatre «Ars-Lucis»
de Mireia e Caterina
Díez de Paredes, 25

Els espectacles d'«Ars-Lucis» combinaven el teatre amb els cants, la música i els efectes luminotècnics i van tenir igualment una vida efímera. Segons Rafael Benet, el públic que omplia el local era en majoria d'una categoria ínfima, mentre segons la Paulina Pi de la Serra l'espectacle "era massa refinat i selecte, la qual cosa el feia solament apte per a minories". Si artísticament tingué, doncs una minoria de seguidors entusiasta, econòmicament fou un gran fracàs. Foren la causa afegida dels problemes econòmics que arrossegaria el seu empresari i director, el pintor Joaquim Vancells i Vieta durant la resta de la seva vida.

L'«Ars-Lucis» s'instal·là a la Plaça Fontrobada, en el pis de sobre del Cafè Condal—seu social a partir del 1928 del Sindicat (més tard Unió) Comercial i

Industrial—. L'edifici construït a final del segle passat per a magatzem del fabricant CORTES va ser adquirit pel metge Joan Bosch, llavors president de l'Agrupació Regionalista. El Dr. Bosch col·laborà al projecte d'«Ars-Lucis» junt a un grup d'intel·lectuals locals vinculats als rengles del catalanisme local (Llongueras, Martí Alegre, germans Viver, etc.). Les obres d'adaptació del local a sala d'espectacles començarem el 1905 i duraren tan temps que àdhuc Joan Llongueras (Chiron) hi dedicà una de les seves "ínfimes cròniques d'alta civilitat" a «La Sembra» titulada "L'obertura de l'Ars-Lucis o l'aristocràcia impacient".

Finalment el 13 d'octubre de 1906 amb la natural expectació s'inaugurà la sala. Els espectacles consistien en unes quantes projeccions de vistes fixes, 6 o 7 pel·lícules curtes, algunes d'elles "parlades". Des de darrera la pantalla l'Ambrós (el fabricant de mosaic) i les seves germanes explicaven

les escenes, imitaven els sons i feien parlar els actors. El plat fort era la "Visió popular", quadre escènic acompanyant d'un quartet de corda i piano. Els preus eren 50 cèntims a preferència i 25 cèntims a públic. Les sessions que no tenien "Visió" els preus es reduïen a 25 i 15 cts. respectivament. Es solien fer 3 sessions la tarda del diumenge i dues a la nit. Generalment també es feien sessions la nit dels dissabtes i vigílies de festa.

Els actors eren tots aficionats de l'Agrupació Regionalista, destacant el Guarro que feia els papers principals junt a una professional de Barcelona, la Srta. Pahiasa. El cor estava format per cantaires de l'Escola Coral.

La programació i la data de tancament de l'«Ars-Lucis» és un tema errívol, a causa d'algunes dades confuses que ha donat Baltasar Ragon a "Cosos de Terrassa viscudes" arrossegades després pels altres autors que han tractat el tema. Mercès a una col·lecció de programes gairebé completa i les dades recopilades a l'època pel seu anterior posseïdor podem assegurar que el darrer espectacle fou una simple obra de teatre "La mare" el 24 de juny de 1907. Des de llavors el local restà tancat fins les festes de Nadal-Reis 1907/8 que segurament ja sense tenir-hi part Vancells es presentà "El mal rabadà", versió dels pastorets de Josep Carné amb música d'Enric Morera. El mes següent la "Comarca del Vallès" encara es refereix a sessions de cinema en el local i per Carnaval al "ball de màscares" i el 18 de març a un concert orquestral a la "sala del Cafè Condal", demostrant-nos ja que no es conservava el nom del local.

En el proper butlletí relacionarem l'inventari dels espectacles que van escenificar-se durant els nou mesos que va funcionar el local.

Rafael Comas

Proper butlletí de col·leccionisme (33). Programes (3). Ars-Lucis (2)

ARS-LUCIS

Gran funció para diumenge 18 Novembre 1906

¡GRAN ÉCSIT!

Pastor-Rei

Espléndit decorat; trajos nous

DEBUT de ja tant aplaudida tiple

Mercé Vallcorva

Comensarà les sessions ab el següent triat programa cinematogràfic

El gran canal de Venecia

(EL TRAFICANT ROTRUCI)

Peripecias d'una bota

Dos aigadés. Fotógrafo desgraciat

(Totes tres parlades)

De molta durada El bon policia Sensacional

TARDA: Primera sessió a dos quarts de 4.—Segona a les 5.—Tercera a 2 quarts de 7

NIT: Primera sessió a les 9.—Segona a 2 quarts d'onze.

Preus de costum

Les. sala 1 i desamb, 1804 del Teatre, 36.—Torró